

ПОНЯТТЯ ВИБОРЧОЇ СИСТЕМИ. ВИДИ ПРЕДСТАВНИЦТВА

1

• Безпосередня і представницька демократія

2

• Поняття виборчої системи

3

• Критерії оцінки виборчих систем

4

• Представництво та його види

5

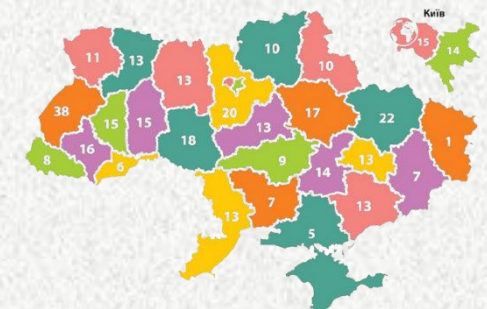
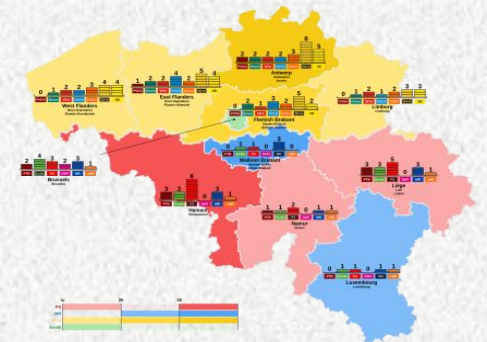
• Критерії для дизайну виборчої системи

6

• Призначення та функції виборчих систем

7

• Методи дослідження виборчих систем

1

Безпосередня і представницька демократія

ДЕМОКРАТІЯ

НЕПРЯМА

ПРЯМА

ПРЕДСТАВНИЦЬКА

БЕЗПОСЕРЕДНЯ

Вираження волі громадян через обраних ними представників до органів державної влади та місцевого самоврядування

вибори

референдум

плебісцитна

Пряме волевиявлення народу, що здійснюється шляхом референдумів, виборів, зборів, мітингів, сходів тощо

Поняття виборчої системи

ВИБОРЧА СИСТЕМА

У широкому розумінні

цілісна сукупність суспільних відносин, суб'єктів, інститутів, норм, принципів, цінностей, процедур, які складаються у зв'язку з виборами органів публічної влади

У нормативно-правовому розумінні

порядок організації і проведення виборів до представницьких органів державної влади, місцевого самоврядування і здійснення громадянами своїх виборчих прав

У вузькому розумінні

певний спосіб переведення голосів виборців в мандати депутатів та владні посади

Мандат (від лат. *mandatum* – доручення):

1. повноваження;
2. документ, що засвідчує права або повноваження особи

Однаковий розподіл голосів виборців при використанні різних виборчих систем приводить до зовсім інших кінцевих результатів!

Критерії оцінки виборчих систем

Рівень ефективності
виборчої системи

Дотримання принципу
виборчої справедливості

КРИТЕРІЇ

Чи сприяє виборча система встановленню чіткої більшості в парламенті й формуванню працездатного уряду?

Чи несуть обрані депутати відповідальність перед своїми виборцями?

Чи забезпечує виборча система справедливе представництво?

Чи поважаються належним чином права меншості?

**Запропонуйте критерії, за якими можна було б оцінити
ефективність та справедливість виборчої системи**

<https://www.menti.com/al5ozz66bwdg>

Критерії оцінки виборчих систем

Стабільність
політичного
курсу

Міцні зв'язки
між виборцями
та їх
представниками

Можливість
балотування
незалежних
кандидатів

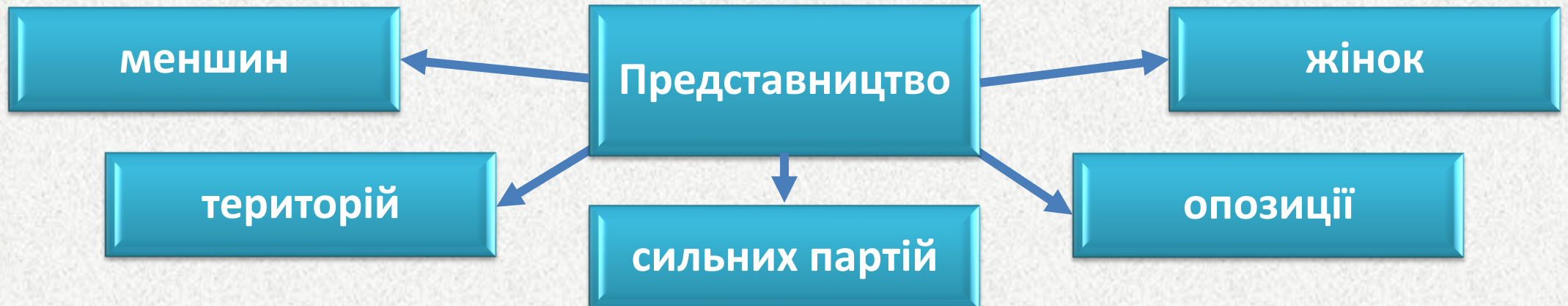
Мінімізація
втрати голосів

Висока
легітимність
обраних
представників

Простота і
зрозумілість
(для виборців)

Економічна
виправданість

Пропорційність
результатів

Представництво та його види

ГЕОГРАФІЧНЕ представництво передбачає, що кожний регіон (місто, округ) має представників у законодавчому органі, яких обирають у регіоні і які підзвітні даному регіону.

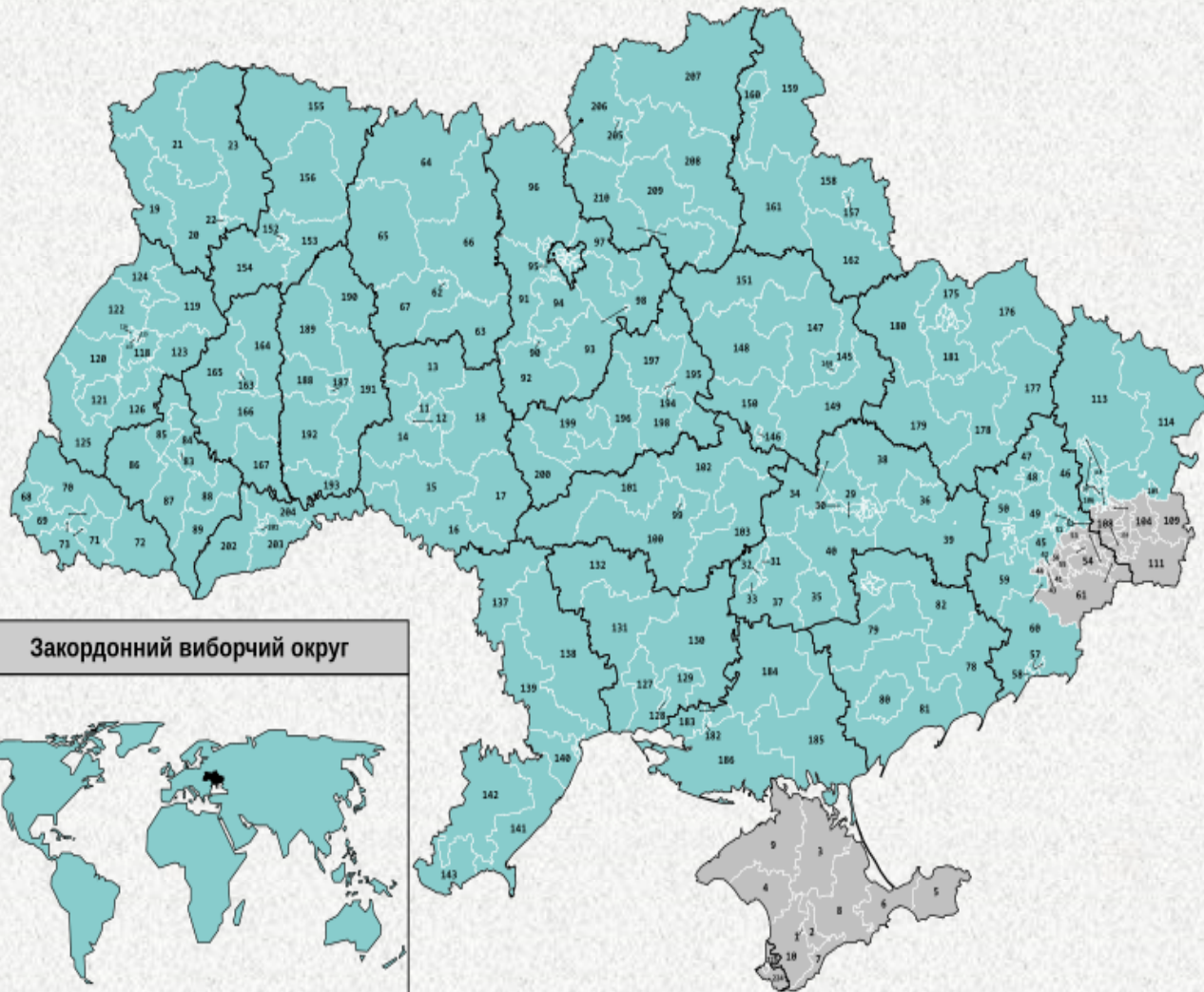
ІДЕОЛОГІЧНЕ представництво передбачає, що ідеологічні розбіжності в суспільстві можуть бути представлені в парламенті як представниками політичних партій, так і незалежними представниками.

ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНЕ представництво передбачає, що політична партія, яка має хоча б мінімальну підтримку виборців, повинна бути представлена в законодавчому органі.

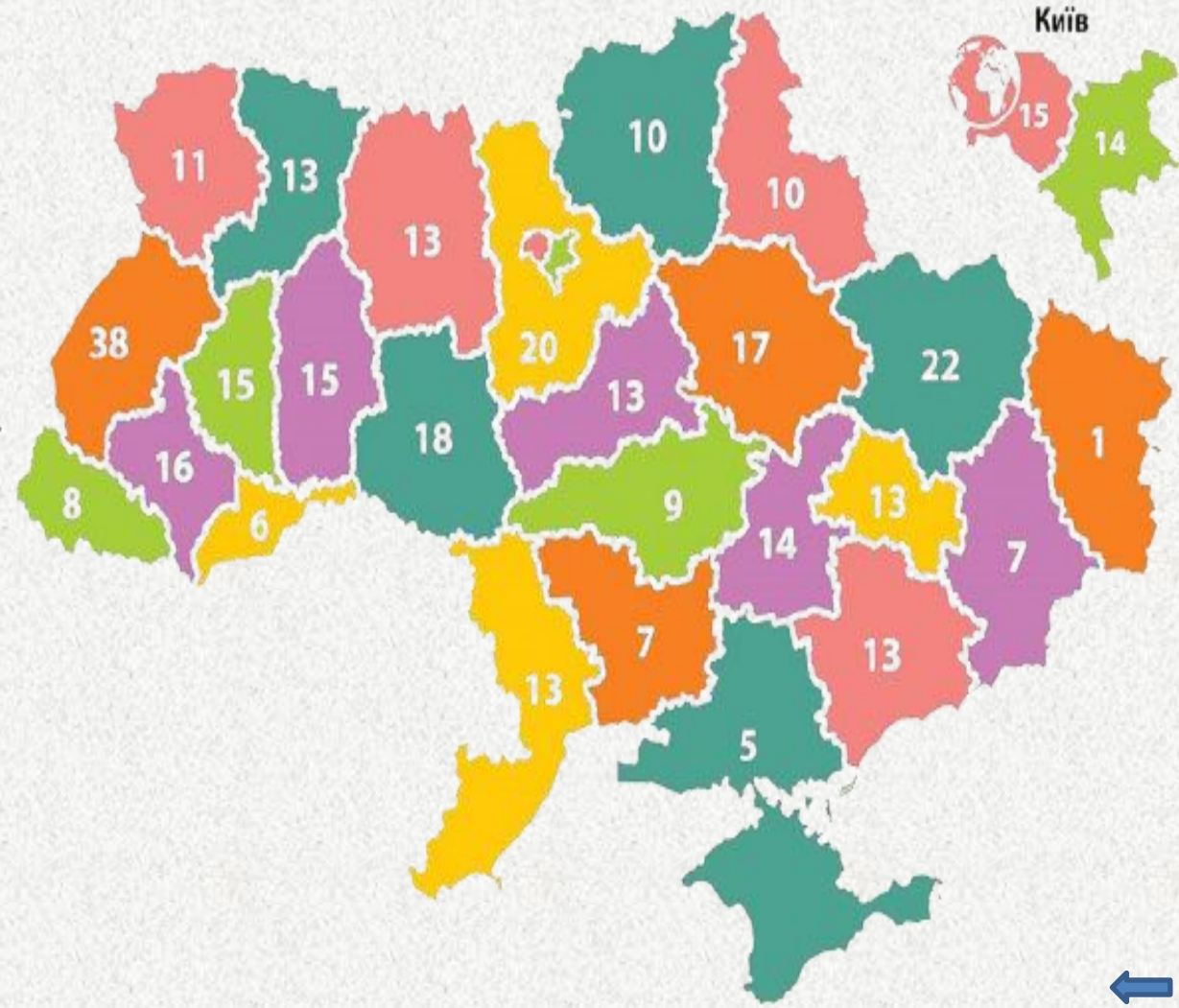
ДЕСКРИПТИВНЕ представництво передбачає, що законодавчий орган може бути в якійсь мірі «дзеркалом народу» і повинен виглядати, відчувати, думати і діяти таким чином, щоб відобразити весь народ в цілому.

Таке представництво повинно включати чоловіків і жінок, молодь і людей старшого віку, багатих і бідних, прихильників різних релігійних переконань, представників мовних спільнот та етнічних груп.

Географічне представництво

Закордонний виборчий округ

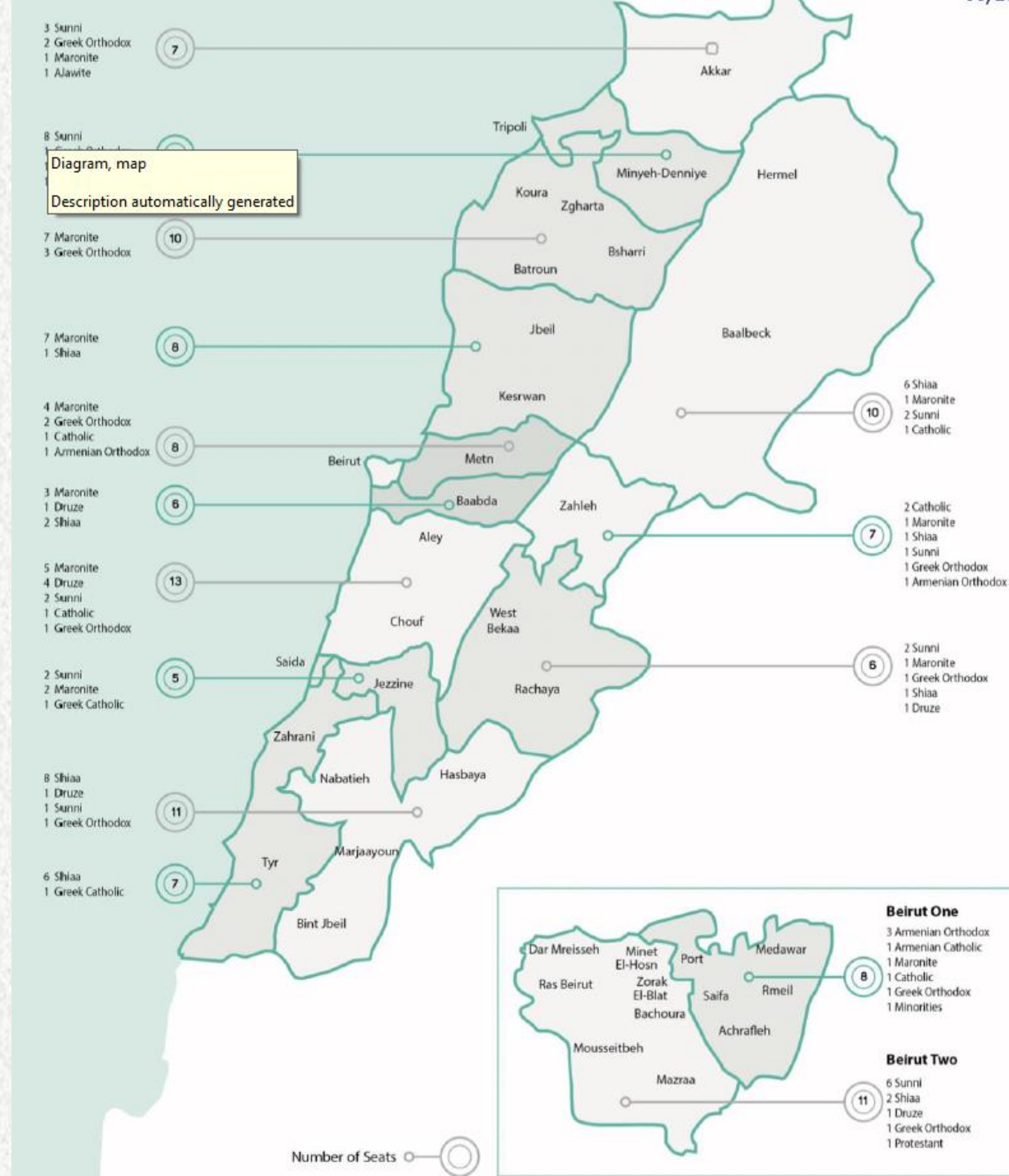
Київ

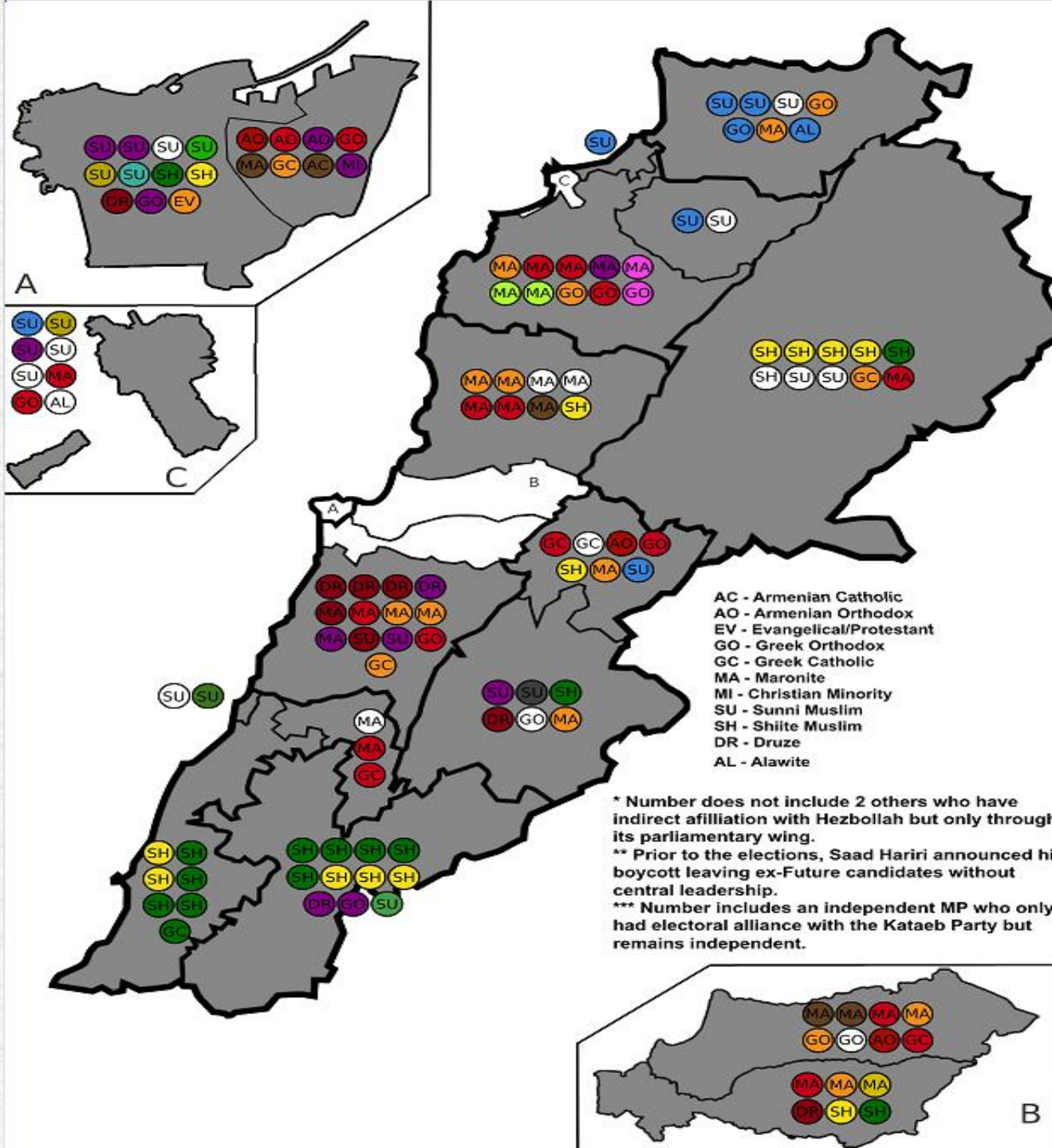

Виборча система заснована на конфесійному розподілі влади (Ліван)

Конфесія (11)	Кількість місць
Всього християн	64
Мароніти	34
Православні християни	14
Греко-католики	8
Вірменські православні	5
Вірменські католики	1
Протестанти	1
Інші християни	1
Всього мусульман	64
Суніти	27
Шіїти	27
Алавіти	2
Друзи	8

Візуалізація парламентських виборів у Лівані 2022 року

Lebanese Forces (LF) القوات اللبنانية LEADER: Samir Geagea	19 SEATS
Free Patriotic Movement (FPM) التيار الوطني الحر LEADER: Gebran Bassil	17 SEATS
Amal Movement (AM) حركة أمل LEADER: Nabih Berri	14 SEATS
Hezbollah (HA) حزب الله LEADER: Hassan Nasrallah	13* SEATS
Civil Society الجمعية المدنية LEADER: Various	13 SEATS
Progressive Socialist Party (PSP) الحزب التقدمي الاشتراكي LEADER: Walid Jumblatt	8 SEATS
Future Movement (FM) تيار المستقبل LEADER: Various**	8** SEATS
Kataeb Party (KP) حزب الكتائب LEADER: Samy Gemayel	5*** SEATS
Tashnag Party (ARF) الطاشناق LEADER: Hagop Pakradouni	3 SEATS
Al-Ahbash (AICP) جمعية المشاريع الخيرية الإسلامية LEADER: Hussam Qaraqira	2 SEATS
Marada Movement (MM) تيار المرada LEADER: Suleiman Frangieh	2 SEATS
Independence Movement (IM) حركة الاستقلال LEADER: Michel Moawad	2 SEATS
Islamic Group الجماعة الإسلامية LEADER: Azzam Al-Ayyoubi	1 SEATS
Arab Socialist Ba'ath Party (Ba'ath) حزب البعث العربي الاشتراكي LEADER: Disputed	1 SEATS
Popular Nasserist Organization (PNO) التنظيم الشعبي الناصري LEADER: Osama Saad	1 SEATS
National Liberal Party (NLP) حزب الوطنيين الأحرار LEADER: Camille Dory Chamoun	1 SEATS
Lebanese Communist Party (LCP) الحزب الشيوعي اللبناني LEADER: Hanna Gharib	1 SEATS
Union Party (UP) حزب الاتحاد LEADER: Abdul Rahim Mrad	1 SEATS
National Dialogue Party (NDP) حزب الحوار الوطني LEADER: Fouad Makhzoumi	1 SEATS

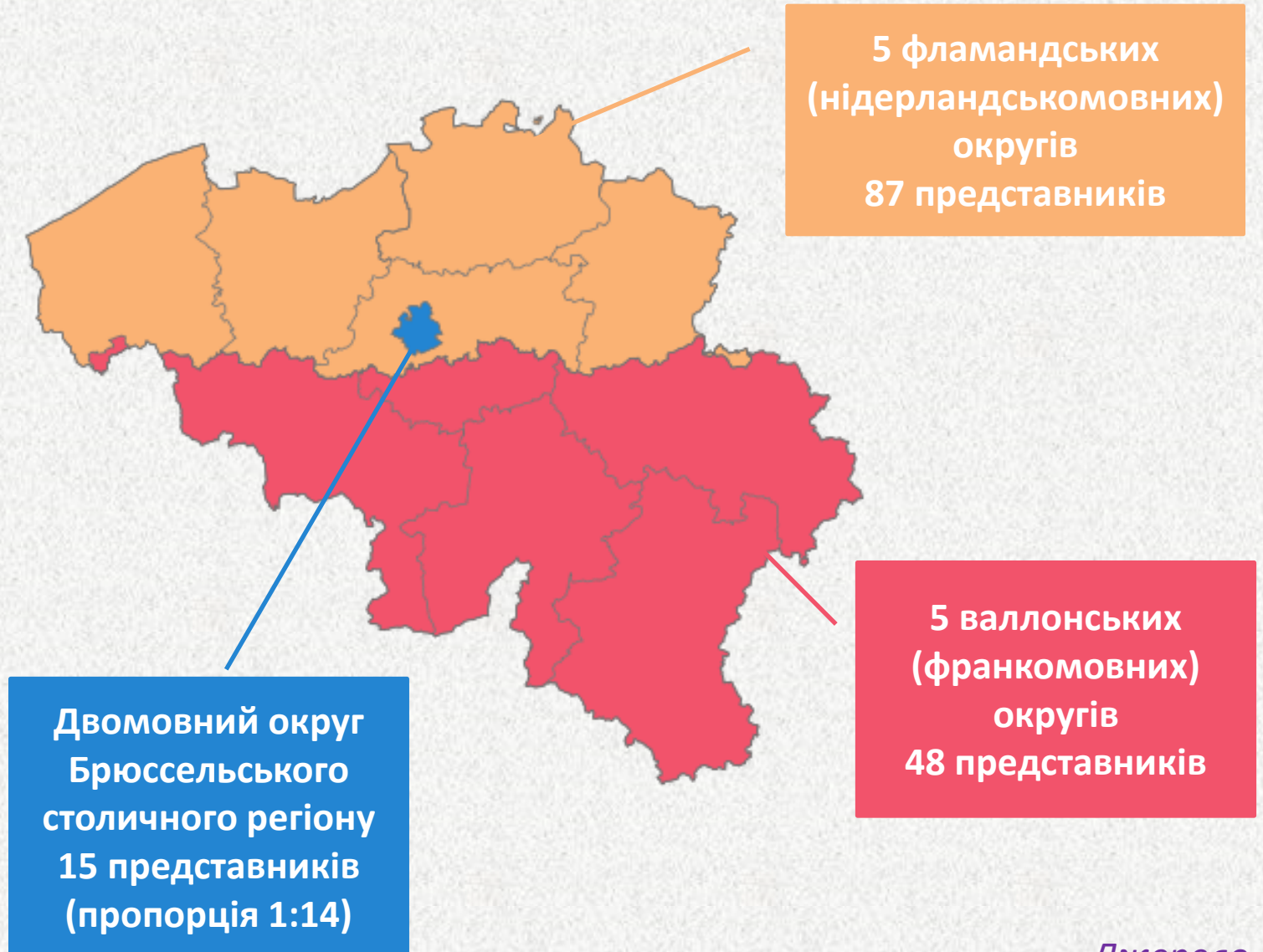
Виборчий працівник показує бюлетень представникам кандидатів у парламент після закриття виборчої дільниці в Бейруті, Ліван, травень 2022 р.

[Джерело](#)

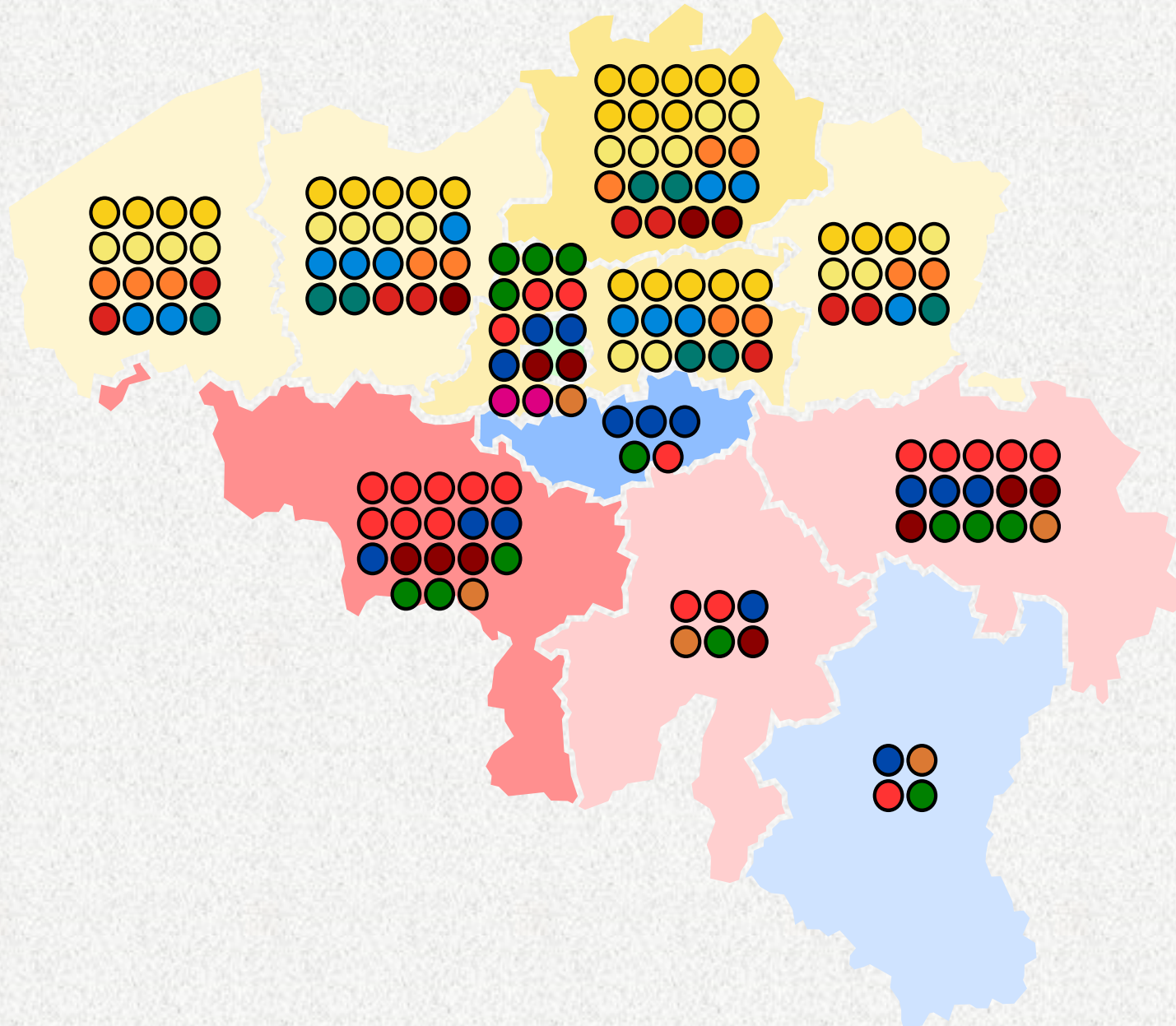

Лінгвістичне представництво в Бельгії

- ✓ Кількість місць у Палаті Представників – **150**.
- ✓ Вибори відбуваються в **11** виборчих округах (**10** провінцій і Брюссель).
- ✓ Округи розділені за **мовною ознакою**.

Візуалізація парламентських виборів у Бельгії 2019 року

Party	Percentage	Seats	Change	Visual Progress
N-VA Leader: Bart de Wever	16.03%	25	(+8)	<div style="width: 25%;"></div>
VB Leader: Tom Van Grieken	11.95%	18	(+15)	<div style="width: 18%;"></div>
PS Leader: Elio Di Rupo	9.46%	20	(+3)	<div style="width: 20%;"></div>
CD&V Leader: Wouter Beke	8.89%	12	(+6)	<div style="width: 12%;"></div>
Open Vld Leader: Gwendolyn Rutten	8.54%	12	(+2)	<div style="width: 12%;"></div>
PTB-PVDA Leader: Peter Mertens	8.62%	12	(+10)	<div style="width: 12%;"></div>
MR Leader: Charles Michel	7.56%	14	(+6)	<div style="width: 14%;"></div>
sp.a Leader: John Crombez	6.71%	9	(+4)	<div style="width: 9%;"></div>
Ecolo Leaders: Nolleet & Khattabi	6.14%	13	(+7)	<div style="width: 13%;"></div>
Groen Leader: Meyrem Almaci	6.10%	8	(+2)	<div style="width: 8%;"></div>
cdH Leader: Maxime Prévot	3.70%	5	(+4)	<div style="width: 5%;"></div>
DéFI Leader: Olivier Maingain	2.22%	2	(+0)	<div style="width: 2%;"></div>

Представництво в Сенаті Бельгії

Сенат складається з **60 членів**.

- ✓ **50 сенаторів** обираються від спільнот і регіональних парламентів:
  - ✓ **29** – Парламентом Фламандського регіону
  - ✓ **10** – Парламентом Французької спільноти
  - ✓ **8** – Парламентом регіону Валлонії
  - ✓ **2** – Парламентом столичного регіону Брюссель (обираються тільки франкомовними депутатами)
  - ✓ **1** – Парламентом Німецькомовної спільноти
- ✓ **10** кооптованих **сенаторів**: обираються 50 сенаторами

ПРЕДСТАВНИЦТВО В «СТУДЕНТСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТІ»

Уявіть, що на даному семінарі необхідно обрати трьох представників у «студентський парламент».

Оберіть **трьох** представників від своєї групи і запропонуйте **аргументи** їх представництва.

Критерії для дизайну виборчої системи

1. Забезпечення представництва

2. Забезпечення доступності та дієвості виборів

3. Створення сприятливих умов для вирішення конфлікту

4. Сприяння стабільному та ефективному уряду

5. Забезпечення підзвітності уряду

6. Забезпечення підзвітності індивідуальних представників

7. Стимулювання політичних партій

8. Сприяння створення правової опозиції та нагляду за діяльністю парламенту

9. Забезпечення ефективності виборчого процесу

10. Врахування міжнародних стандартів

Призначення та функції виборчих систем

функція **розподілу** мандатів

функція **легітимізації** владних повноважень
виборної особи чи органу

функція **рекрутування** політичних кадрів

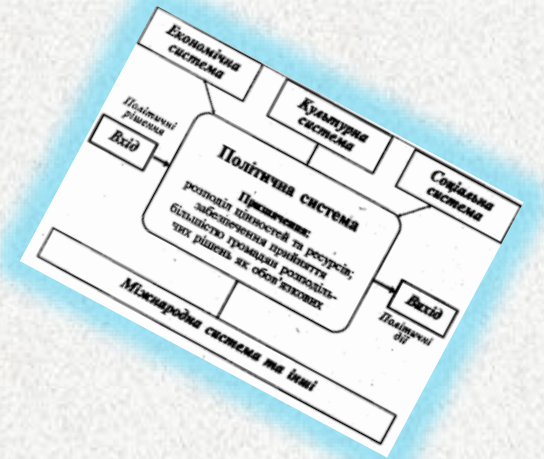
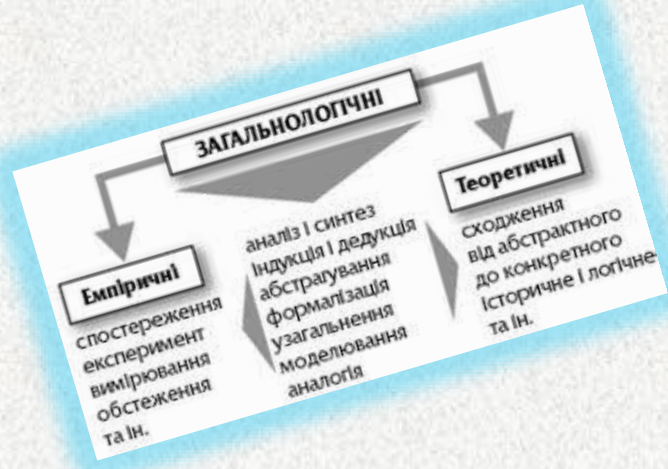
функція **оновлення** політичної еліти

функція забезпечення політичної **конкуренції**

Методи дослідження виборчих систем

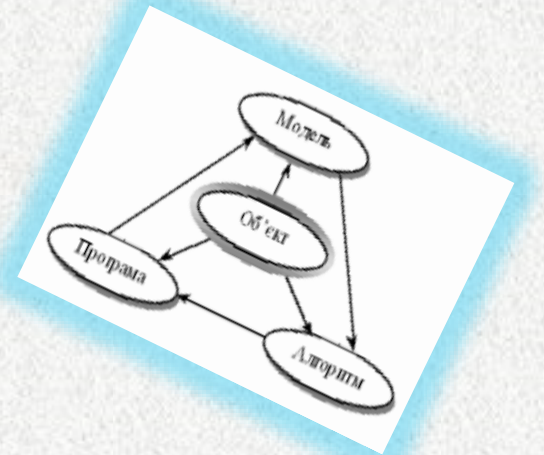

$$\eta_{\text{вс}} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n (y_i - \hat{y}_i)^2}{\sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2}$$

**Загально прийняті
методи політологічних
досліджень**

Системний аналіз

**Кількісне
модельовання**

Дякую за увагу!!!

